

Revisionsrapport

Granskning av statlig ersättning inom flyktingmottagande

Håbo kommun

Charlotte Erdtman
Helena Richardsson

September 2017

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och revisionsfråga	3
1.3. Revisionskriterier	3
1.4. Kontrollmål.....	3
1.5. Avgränsning.....	4
1.6. Metod.....	4
2. Lagar och regler avseende statliga ersättningar	5
3. Organisation kring flyktingverksamheten i Håbo kommun	7
4. Granskningsresultat	8
4.1. Rutiner för hantering av statlig grund- och schablonersättning.....	8
4.1.1. Iakttagelser	8
4.1.2. Bedömning.....	8
4.2. Rutiner för ansökning av återsökningsbara statliga ersättningar	9
4.2.1. Iakttagelser	9
Barn- och utbildningsförvaltningen	9
Socialförvaltningen	10
4.2.2. Bedömning.....	10
4.3. Intern kontroll	11
4.3.1. Iakttagelser	11
4.3.2. Bedömning.....	11
4.4. Fördelning av statlig ersättning.....	12
4.4.1. Iakttagelser	12
4.4.2. Bedömning.....	12
2. Revisionell bedömning	13
2.1. Rekommendationer	13
Bilaga 1	14

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Håbo kommun genomfört en granskning av ansvariga nämnders hantering av statlig ersättning inom flyktingmottagandet. Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga: *Säkerställer ansvariga nämnder att kommunen får del av de statliga ersättningar inom flyktingmottagandet som kommunen har rätt till?*

Granskningens kontrollmål bedöms nedan:

Kontrollmål	Bedömning
Finns ändamålsenliga rutiner för hantering av statlig grund- och schablonersättning inom flyktingmottagandet	Delvis uppfyllt
Finns ändamålsenliga rutiner för ansökning av återsökningsbara statliga ersättningar inom flyktingmottagandet?	Uppfyllt
Omfattas statliga ersättningar inom flyktingmottagandet av nämndernas interna kontroll?	Uppfyllt
Fördelas den statliga ersättningen för en insats till den verksamhet som har haft kostnaden för insatsen?	Delvis uppfyllt

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen, socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden till stor del säkerställer att kommunen får del av de statliga ersättningar inom flyktingmottagandet som kommunen har rätt till.

Rekommendationer

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi ansvariga nämnder att:

- Säkerställa att det finns dokumenterade och kända rutiner för hanteringen av grund- och schablonersättningen.
- Ser till att samtliga rutiner för ansökning av återsökningsbara statliga ersättningar inom flyktingmottagandet dokumenteras.
- Politiska beslut tas avseende fördelningen av grund- och schablonersättningarna för att tydliggöra de politiska ambitionerna och prioriteringarna gällande integrationen av nyanlända i kommunen.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Det kommunala flyktingmottagandet baseras på överenskommelser med staten och finansieras av statsbidrag. Den statliga ersättning som kommunen har rätt till regleras i ett antal förordningar. Olika bestämmelser gäller för mottagna flyktingar före respektive efter 1 december 2010, samt för asylsökande. Vissa ersättningar, såsom grundersättning och schablonersättning, utbetalas per automatik enligt folkbokföringsuppgifter. Andra ersättningar behöver kommunen ansöka om särskilt. Om kunskapen om ersättningsreglerna brister och rutiner saknas riskerar kommunen förlora sin rätt till ersättning.

1.2. Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att besvara följande revisionsfråga:

Säkerställer ansvariga nämnder att kommunen får del av de statliga ersättningar inom flyktingmottagandet som kommunen har rätt till?

1.3. Revisionskriterier

Iakttagelserna bedöms gentemot följande revisionskriterier:

- Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. (ErsF)
- Förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen)
- Förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (NyErsF)
- Förordning (2014:946) om statlig ersättning för utbildning i svenska för invandrare som ges till vissa utlänningar i Migrationsverkets anläggningsboenden
- Förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.

1.4. Kontrollmål

För att besvara revisionsfrågan kommer följande kontrollmål vara vägledande:

Kontrollmål 1 – Finns ändamålsenliga rutiner för hantering av statlig grund- och schablonersättning inom flyktingmottagandet?

Kontrollmål 2 – Finns ändamålsenliga rutiner för ansökning av återsökningsbara statliga ersättningar inom flyktingmottagandet?

Kontrollmål 3 – Omfattas statliga ersättningar inom flyktingmottagandet av nämndernas interna kontroll?

Kontrollmål 4 – Fördelas den statliga ersättningen för en insats till den verksamhet som har haft kostnaden för insatsen?

1.5. Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta kommunstyrelsen, socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden. Granskningen omfattar endast statsbidrag som tillhandahålls via Migrationsverket. Granskningen omfattar inte redovisningen av bidragen.

1.6. Metod

Granskningen består av både dokumentanalys och intervjuer. Följande moment har genomförts inom ramen för granskningen:

- Analys av relevanta styrande och stödjande dokument avseende kommunens hantering av statliga ersättningar inom flyktingmottagandet, se bilaga 1
- Gruppintervju med kommundirektör och ekonomichef, Kommunstyrelseförvaltningen
- Intervju med förvaltningschef, Socialförvaltningen
- Gruppintervju med avdelningschef för stöd till barn och unga, avdelningschef för stöd till vuxna samt förvaltningsekonomi, Socialförvaltningen
- Gruppintervju med ekonomer, Barn- och utbildningsförvaltningen
- Gruppintervju med förvaltningschef och administratör, Barn- och utbildningsförvaltningen

Rapporten har sakgranskats av de intervjuade.

2. Lagar och regler avseende statliga ersättningar

Kommuner har rätt till statlig ersättning från Migrationsverket för vissa av de kostnader som uppstår i samband med kommunens flyktingmottagande samt för mottagande av nyanlända med uppehållstillstånd.

En del av de statliga ersättningarna betalas ut utan ansökan. Dessa kallas *automatiska ersättningar* och innefattar grundersättning som delas ut till alla kommuner för mottagande av nyanlända samt schablonersättningar som betalas ut utifrån folkbokföringen. Grundersättningen betalas ut i början av året och för 2017 uppgår grundersättningen till 224 000 kronor.

Utöver grundersättning för mottagande av nyanlända erhåller kommuner en automatisk schablonersättning som betalas ut kvartalsvis under de första 24 månaderna. Utbetalningen görs till den kommun där personen är folkbokförd och kan alltså fördelas på flera kommuner om personen flyttar under de 24 månaderna. Schablonersättningen varierar beroende på personens ålder samt ankomstdatum, se tabell nedan. Kommuner som tillhandahåller god man till barn som fått permanent uppehållstillstånd erhåller en engångsschablon som uppgår till 30 000 kronor per barn.

Automatisk schablonersättning för mottagande av nyanlända 2017

Förutsättning	Schablonbelopp
Under 65 år och ankom före 31/12-2015	83 600 kronor
65+ och ankom före 31/12-2015	52 400 kronor
Under 65 år och ankom efter 31/12-2015	126 400 kronor
65+ och ankom efter 31/12-2015	79 100 kronor

Kommuner erhåller även en årlig ersättning på 500 000 kronor för mottagande av ensamkommande barn.

Det finns även ersättningar som kommunen måste ansöka om. Dessa kallas *återsökningensbara ersättningar* och innefattar faktiska kostnader samt schabloniserade ersättningar. Detta kan exempelvis vara:

- Kostnader för insatser enligt SoL och LSS för äldre och funktionshindrade med uppehållstillstånd och kommunplacering.
- Ekonomiskt bistånd för nyanlända som är förhindrade att delta i Arbetsförmedlingens etableringsplan.
- Schablonersättning för förskola, skola och gymnasium (undervisning, visst stöd och skolskjuts).

- Ersättning för faktiska kostnader avseende extraordinära skolkostnader för barn och ungdomar med stödbehov.
- Ersättning för vissa hyreskostnader kommunen haft för bostäder som stått tomma i väntan på anvisade personer.

Den statliga ersättningen från Migrationsverket regleras av följande förordningar:

- Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. (ErsF) - upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet, men reglerar fortfarande ersättning för personer med uppehållstillstånd mottagna före december 2010.
- Förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen) – upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet.
- Förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (NyErsF) – har ändrats och reglerar ersättningar till nyanlända med uppehållstillstånd tillsammans med SFS 2017:487 samt MIGRFS 2017:8.
- Förordning (2014:946) om statlig ersättning för utbildning i svenska för invandrare som ges till vissa utlänningar i Migrationsverkets anläggningsboenden – upphävdes i samband med det nya ersättningssystemet.
- Förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.

Den 1 mars 2016 trädde den nya bosättningslagen i kraft vilket innebär att alla kommuner ska kunna ta emot nyanlända för bosättning. De som kommer att anvisas till kommunerna för bosättning är nyanlända som vistas i Migrationsverkets anläggningsboenden samt kvotflyktingar. Hur många nyanlända varje kommun ska ta emot beror på kommunens storlek, arbetsmarknadsläge, hur många nyanlända och ensamkommande barn som kommunen redan tagit emot samt hur många asylsökande som redan vistas i kommunen. Regeringens avsikt med lagen är att kommuner som har en god arbetsmarknad, stor befolkning, lågt mottagande av nyanlända och förhållandevis få asylsökande ska ta emot fler nyanlända än kommuner med sämre förutsättningar.

Regeringen har även fattat beslut om ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn och unga vars regler framkommer av förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. Det nya systemet började gälla 1 juli i år, vilket innebär att de tidigare förordningarna har upphävts. Det äldre föreskrifterna gäller dock i fråga om kostnader som har uppkommit före den 1 juli 2017. Ansökan om ersättning för sådana kostnader ska ha inkommit till Migrationsverket senast den 31 december 2017.

Det nya ersättningssystemet innebär bland annat att kommuner erhåller en automatisk schablonersättning om 52 000 kronor per anvisat barn och avser asylsökande ensamkommande barn och unga som kommunen har ansvar för. Denna ersättning ska täcka kostnader för transport till anvisad kommun, god man samt kostnader inom socialtjänsten. Inget mer specifikt anges avseende överförmyndarens kostnader som tidigare ersattes för faktiska kostnader. För alla ensamkommande barn under 18 år erhåller kommunen även en automatisk ersättning på 1350 kr per dygn.

3. Organisation kring flyktingverksamheten i Håbo kommun

Håbo kommun har genom åren haft ett relativt lågt mottagande av flyktingar och nyanlända. Därför har kommunen sedan tidigare ingen uppbyggd organisation kring mottagande. Det fanns exempelvis ingen egen språkintruktionsutbildning på gymnasiet fram till och med våren 2014. De fåtal elever som då behövde den typen av utbildning erbjöds istället att gå detta program i närliggande kommuner. I samband med att ett stort privat boende för ensamkommande asylsökande barn öppnades inom kommunen startade Håbo kommun hösten 2014 sin egen språkintruktionsutbildning med cirka 20 elever. Därefter har ytterligare boenden öppnat inom kommunen. Boendena har till största del varit privatägda och tagit emot ungdomar anvisade till andra kommuner, men det har även funnits boenden i Håbo kommuns egen regi.

Under 2015 inrättades ett integrationsforum bestående av representanter från samtliga kommunala förvaltningar och bolag. Enligt uppgift träffas gruppen minst fyra gånger per år för att diskutera sektor- och verksamhetsövergripande frågor samt följa upp den gemensamma handlingsplanen för ökad integration. Enligt uppgift förekommer även att Arbetsförmedlingen bjuds in till att delta i möten vid enskilda tillfällen.

Kommunen har även upprättat ett integrations- och flyktingpolitiskt program som är antaget av kommunstyrelsen och fastställt av kommunfullmäktige. Av dokumentet framkommer att integrations- och flyktingpolitiska programmet omfattar alla som lever och verkar i Håbo kommun. Syftet med programmet är att skapa en helhetssyn på integrationsfrågorna inom kommunen, ge underlag för prioriteringar och peka ut en riktning för framtiden. Boende, hälsa, samverkan och sysselsättning framhålls som prioriterade områden inom ramen för programmet. Av dokumentet framkommer att socialnämnden har samordningsansvaret för att driva arbetet med att genomföra programmets intentioner och att varje styrelse och nämnd har till uppgift att genomföra intentionerna inom ramen för den ordinarie verksamhetsplaneringen, med tjänstemannastöd från socialförvaltningen. Samtliga förvaltningar och bolag ska bedriva både ett internt arbete i förhållande till sina medarbetare och ett externt arbete i förhållande till Håbo kommuns invånare. I anslutning till programmet ska varje styrelse och nämnd årligen upprätta en plan för hur arbetet för ökad integration ska bedrivas. Enligt uppgift följs dessa planer upp löpande och av dokumentet framkommer att Kommunstyrelsen ansvarar för att årligen följa upp nämndernas och styrelsernas planer, aktiviteter och resultat. Dokumentet är daterat 2015-01-02.

4. Granskningsresultat

I detta avsnitt anges de iakttagelser och bedömningar som gjorts utifrån respektive kontrollmål.

4.1. *Rutiner för hantering av statlig grund- och schablonersättning*

Kontrollmål 1: Finns ändamålsenliga rutiner för hantering av statlig grund- och schablonersättning inom flyktingmottagandet?

4.1.1. *Iakttagelser*

Den automatiska schablonersättningen som kommunen erhåller för varje nyanländ som blir kommunplacerad i Håbo fördelas enligt uppgift sedan år 2015 i enlighet med en överenskommelse mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Enligt överenskommelsen fördelas 10 procent av schablonersättningen till barn- och utbildningsförvaltningen och 90 procent fördelas till socialförvaltningen. Av intervjuerna framkommer att fördelningen bygger på en översiktlig översyn av hur fördelningen av schablonersättningen då såg ut i omkringliggande kommuner. Överenskommelsen beslutades inom kommunledningsgruppen och är inte politiskt antagen. Fördelningen mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsnämnden finns dokumenterad i socialnämndens rutin för uppföljning av ersättning från Migrationsverket.

Av intervjuerna framkommer att den automatiska grundersättningen inte omfattas av denna överenskommelse utan att grundersättningen tillfaller flyktingprojektet. Enligt uppgift är rutinen avseende hanteringen av grundersättningen inte dokumenterad eller politiskt antagen.

4.1.2. *Bedömning*

Av granskningen framkommer att det finns rutiner avseende hantering av statlig grund- och schablonersättning inom flyktingmottagandet, men rutinerna inte är politiskt antagna. Hanteringen av schablonersättningen är beslutad av kommunledningsgruppen och finns nedskrivet, men hanteringen av grundersättningen finns inte dokumenterad.

Vi bedömer utifrån ovanstående att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

4.2. Rutiner för ansökning av återsökningsbara statliga ersättningar

Kontrollmål 2: Finns ändamålsenliga rutiner för ansökning av återsökningsbara statliga ersättningar inom flyktingmottagandet?

4.2.1. Iakttagelser

De statliga ersättningar som kommunen söker för återsökningsbara kostnader som uppstått i samband med flyktingmottagandet och mottagandet av nyanlända hanteras i Håbo kommun av den förvaltning där kostnaden uppkommit. Detta innebär att socialförvaltningen ansöker om ersättning för kostnader avseende ensamkommande barn och andra sociala insatser och att barn- och utbildningsförvaltningen ansöker om ersättning för kostnader avseende förskola, skola och annan utbildning. Ovanstående ansvarsfördelning finns dokumenterad i en matris avseende ansvar för flyktingmottagning i Håbo kommun. Dokumentet är inte daterat och det står inte angivet vilken funktion som har tagit fram dokumentet.

Av intervjuerna framkommer att det finns en kommunövergripande rutin som gäller alla inbetalningar till kommunen. Rutinen innebär att inbetalningarna sker till kommunens plusgirokonto och att allt underlag avseende respektive inbetalning lämnas till kassaansvarig som ansvarar för bokföringen. Om underlag saknas kontaktas respektive förvaltningsekonom och inbetalningen bokförs inte i resultatredovisningen. Det framkommer även att det finns enskilda rutiner för ansökan om statliga ersättningar hos respektive förvaltning och att dessa har dokumenterats i samband med denna granskning. Dessa beskrivs mer utförligt nedan.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Enligt uppgift återsöker respektive huvudman inom utbildningsverksamheten för de kostnader som uppstått i samband med flyktingmottagandet. Av barn- och utbildningsförvaltningens rutin framgår en ansvarsfördelning mellan handläggare, skoladministratör, förvaltningschef och förvaltningsekonom avseende återsökningsförfarandet. Handläggaren ansvarar för kontroll av rätt till utbildning inför antagning, kontroll och sammanställning av underlag till statsbidragsansökan samt framtagning av budgetunderlag. Skoladministratörerna har till uppgift att registrera dossiernummer, inskrivningsdatum och status avseende asyl i elevregistreringssystemet Extens. Förvaltningschefen ansvarar för att godkänna ansökan och förvaltningsekonomerna har till uppgift att budgetera, boka upp och bevaka ansökan. Av rutinen framgår även hur ansökningsförfarandet går till och hur beslut från Migrationsverket granskas och registreras. Det framgår även att statsbidrag från Migrationsverket söks två gånger per år efter avslutad termin. Barn- och utbildningsförvaltningens rutin är inte daterad.

Under intervjuerna påpekas att barn- och utbildningsförvaltningen behöver utveckla sina rutiner avseende elever som flyttar mellan kommuner och skolor. Det framkommer att det varit ett problematiskt område eftersom skolan ofta får undermålig information från boenden och gode män rörande flytt från kommunen. Att utskrivningsrutinerna brister försvårar bland annat ansökan om statlig ersättning samt fakturering och kan leda till att verksamheten får mindre ersättning än prognosticerat.

Under hösten 2016 genomfördes en översyn av vilka förutsättningar som fanns för att börja fakturera andra kommuner för asylsökande elever som gick i skolan i Håbo kommun. Efter utredningen beslutade förvaltningsledningen att verksamheterna även fortsättningsvis skulle söka statsbidrag för samtliga elever som går i skolan i kommunen, även de som flyttat. De åtgärder som presenterades i utredningen ansågs därför inte aktuella för närvarande.

Socialförvaltningen

Enligt uppgift ansvarar avdelningen för barn och unga för ansökan om ersättning för ensamkommande barn medan avdelningen för vuxna ansvarar för ansökan om ersättning för nyanlända vuxna och familjer. Tidigare hade förvaltningen enbart en person som hanterade samtliga ansökningar, men i takt med att antalet flyktingar och nyanlända ökade valde förvaltningen att utöka antalet personer som hanterar ansökningar om statlig ersättning. Av intervjuerna framkommer även att förvaltningen har ansökt om ersättning för omställningskostnader eftersom kommunen haft ett eget HVB-boende som nu är avvecklat. Kommunen har fortfarande kvar hyreskontraktet och förvaltningen uppges förhandla för att få ner kostnaderna som omfattas av avtalet. Förvaltningen försöker även göra om boendet till ett stödboende. Ärendet är ännu ej hanterat av Migrationsverket.

Av socialförvaltningens rutin för avdelningen för stöd för vuxna framgår att verksamheternas flyktingsekreterare ansvarar för att utreda möjliga återsökningar och för att lämna in ansökan om statlig ersättning till Migrationsverket. Av rutinen framgår även att avdelningscheferna har det yttersta verksamhetsansvaret och ska vara delaktiga i utredning och bedömning utifrån behov. Det framgår även att socialsekreterare och biståndshandläggare har ansvar för att uppmärksamma möjliga återsökningsärenden i det dagliga arbetet och att de ska informera närmaste chef om så är fallet. Enhetschef ansvarar för att hålla medarbetarna informerade om ansvarsfördelningen och arbetsleder flyktingsekreterare och är vid behov stöd i bedömning tillsammans med avdelningschef. Av rutinen framgår även villkoren för ersättning för att täcka kostnaderna för tomhyra och villkoren för ersättning för varaktig vård. Rutinen är daterad 2017-05-12.

Avdelningen för barn och unga har en ansvarsfördelning och ett rutinartat arbetssätt som framgår av dokumentet som behandlar uppföljning av ersättning från Migrationsverket till socialnämnden. Av rutinen framgår att det sker löpande kontroller av ensamkommande barn som flyttas till och från kommunansvaret vilket sker på individnivå samt angivelser för hur ofta sammanställning av ansökan ska skickas till Migrationsverket. Rutinen är inte daterad.

4.2.2. Bedömning

Av granskningen framkommer att det finns etablerade kommunövergripande och förvaltningsspecifika rutiner för hanteringen av återsökningsbara statliga ersättningar inom flyktingmottagandet. Det påtalas dock att förvaltningarna har vissa utvecklingsområden vad gäller dokumentation av rutiner samt upprättade av nya rutiner.

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt.

4.3. Intern kontroll

Kontrollmål 3: Omfattas statliga ersättningar inom flyktingmottagandet av nämndernas interna kontroll?

4.3.1. Iakttagelser

Återsökning av statliga ersättningar omfattas inte av barn- och utbildningsnämndens interna kontrollplan för 2017. Enligt uppgift var hanteringen av nyanlända ett prioriterat område för nämnden 2016, men återsökning av statliga ersättningar berördes inte av detta. Av intervjuerna framkommer dock att barn- och utbildningsförvaltningen löpande genomför uppföljningar och granskningar av avslagsbeslut enligt den nedskrivna rutinen. Det framkommer även att verksamheterna genomför interna avstämningskontroller av skolornas elevlistor vilket innebär att förvaltningen kan säkerställa att alla som omfattas av statliga ersättningar omfattas av rapporten som skickas till Migrationsverket. Det genomförs även en extra kontroll av elever som har slutdatum mitt i terminen enligt rutin. I och med verksamheternas kontrollsystem kring återsökningsprocessen anser förvaltningen att verksamheterna har god intern kontroll avseende återsökningen av statliga ersättningar. Barn- och utbildningsförvaltningen uppges även löpande informera barn- och utbildningsnämnden om vilka statsbidrag som söks. Nämnden uppges ha ett stort intresse av frågor som berör flyktingmottagande. Förvaltningen upprättar regelbundet rapporter som lämnas till nämnden däribland rapporter avseende statsbidrag vilket innefattar återsökning av kostnader som uppstått i samband med flyktingmottagandet.

Återsökning av statliga ersättningar omfattas inte av socialnämndens interna kontrollplan, men förvaltningen har upprättat en detaljerad rutin avseende uppföljning som framgår av dokumentet rutin för uppföljning av ersättning från Migrationsverket till socialnämnden. Av dokumentet framgår bland annat roll- och ansvarsfördelning vad gäller sammanställning och kontroller samt hur ofta och när uppföljning ska ske. Av intervjuerna framkommer att förvaltningens ekonom alltid genomför en intern kontroll vid delårsbokslut och årsbokslut för att följa upp intäkter och kostnader. Av intervjuerna framkommer även att socialförvaltningen varje månad genomför uppföljningsmöten där socialsekreterare och enhetschef diskuterar den övergripande hanteringen av ensamkommande barn samt enskilda ärenden. De går även igenom flödet och hur verksamheterna ligger till vad gäller återsökning av statliga ersättningar. Förvaltningen uppges ha en bra intern kommunikation och ett nära samarbete rörande återsökning av statliga ersättningar. Det uppges bland annat att enhetschefen och flyktingsekreteraren inom avdelningen för stöd till vuxna har uppföljningar varannan vecka avseende återsökningar och att förvaltningsekonomen besöker förvaltningarna en gång i veckan och genomför då stabsmöten med förvaltningsledningen och ekonomerna.

4.3.2. Bedömning

Återsökning av ersättningar från Migrationsverket finns inte med i nämndernas internkontrollplaner, men omfattas av förvaltningarna löpande uppföljningar och kontroller. Av granskningen framkommer bland annat att både socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har nedskrivna och detaljerade rutiner vad gäller uppföljning av ansökan om statliga ersättningar inom flyktingmottagandet.

Vi bedömer att kontrollmålet är uppfyllt.

4.4. Fördelning av statlig ersättning

Kontrollmål 4: Fördelas den statliga ersättningen för en insats till den verksamhet som har haft kostnaden för insatsen?

4.4.1. Iakttagelser

Den automatiska schablonersättningen fördelas, som tidigare nämnts, enligt en överenskommelse mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Respektive förvaltningsekonom säkerställer sedan att schablonbelopp tilldelas rätt verksamhet inom förvaltningen. Av intervjuerna framkommer dock att det inte genomförts någon grundlig undersökning av huruvida fördelningen av schablonersättningen motsvarar de reella kostnader som respektive förvaltning har avseende flyktingmottagande. Det uppges trots detta att förvaltningarna upplever att det är en bra fördelning, men att överenskommelsen skulle behöva utvärderas. Som tidigare nämnts ingår inte den automatiska grundersättningen i denna överenskommelse utan tillfaller flyktingprojektet.

Av intervjuerna framkommer att den statliga ersättningen som kommunen behöver ansöka om hanteras av den verksamhet som har haft kostnaden. Ersättningen inkommer centralt till kommunens plusgirokontor och ska generellt sett följa den verksamhet som har haft kostnaden. För att säkerställa detta kontrolleras ersättningen på ärendenivå och personnivå via Treserva i samband med sammanställningen av utbetalningsunderlaget.

4.4.2. Bedömning

Av granskningen framkommer att varje enskild verksamhet ansvarar för att ansöka om återsökningsbara kostnader som uppstått i samband med flyktingmottagandet och att fördelningen av ersättningen kontrolleras på person- och ärendenivå, varpå den statliga ersättningen som återsöks tillfaller den verksamhet som har haft kostnaden för insatsen. Det är däremot inte säkerställt att den automatiska schablonersättningen som tilldelas kommunen tillfaller den verksamhet som har haft kostnaden för insatsen eftersom överenskommelsen mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen inte bygger på förvaltningarnas reella kostnader.

Vi bedömer utifrån ovanstående att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

2. *Revisionell bedömning*

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen, socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden till stor del säkerställer att kommunen får del av de statliga ersättningar inom flyktingmottagandet som kommunen har rätt till.

Vår bedömning grundar sig på iakttagelser och bedömningar för respektive kontrollmål vilka framkommer av rapporten.

2.1. *Rekommendationer*

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi ansvariga nämnder att:

- Säkerställa att det finns dokumenterade och kända rutiner för hanteringen av grund- och schablonersättningen.
- Ser till att samtliga rutiner för ansökning av återsökningsbara statliga ersättningar inom flyktingmottagandet dokumenteras.
- Politiska beslut tas avseende fördelningen av grund- och schablonersättningarna för att tydliggöra de politiska ambitionerna och prioriteringarna gällande integrationen av nyanlända i kommunen.

Bilaga 1

Vi begärde ut relevanta styrdokument och fick följande dokument tillsänt oss:

- Barn- och utbildningsnämndens interna kontrollplan för 2016 och 2017.
- Barn- och utbildningsförvaltningens rutin för ansökan om statsbidrag. Dokumentet är inte daterat.
- Ett antal exempel på ansökan av ersättning till Migrationsverket från både socialförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen.
- Matris över ansvar för flyktingmottagning i Håbo kommun. Dokumentet är inte daterat och det framgår inte vilken funktion som tagit fram dokumentet.
- Organisationsschema Håbo kommun uppdaterat 2017-03-16.
- Reglemente för Håbo kommuns nämnder, daterat 2014-10-08, antaget av kommunfullmäktige 2014-12-15, § 110.
- Socialförvaltningens rutin för uppföljning av ersättning från Migrationsverket. Dokumentet är inte daterat.
- Socialförvaltningens rutin för återsökningar från Migrationsverket - avdelningen för stöd för vuxna, daterad 2017-05-12.
- Socialförvaltningens informationslapp till alla på ekonomiskt bistånd – avdelningen stöd för vuxna. Dokumentet är inte daterat.
- Socialförvaltningens bilagor vid bokslut för periodisering 2016 och avräkning periodisering 2015.
- Socialnämndens interna kontrollplan för 2016 och 2017.

2017-09-18

Charlotte Erdtman

Projektledare

Henrik Fagerlind

Uppdragsledare